

Ana Štefanija Drolc, igralka

Dramska umetnica in dobitnica Boršnikovega prstana (1983) Štefka Drolc (Ponikva, 22. 12. 1923) velja med ljubitelji in poznavalci slovenskega gledališča za prvo damo našega igralsstva, saj tudi po več kot šestih desetletjih ustvarjalne navzočnosti na odrih, v igranih programih nacionalnega radia in televizije ter kinematografije z osebnostno karizmo na najočarljivejši način dokazuje, da za polnokrvno in novim ustvarjalnim izzivom vselej odprto umetnico – ki ji primerno služita čilost telesa in duha – pojem upokojitve pravzaprav ne obstaja.

Najzgovornejši dokaz za to spoznanje so vloge, s katerimi je letošnja Prešernova nagrajenka umetniško polno in odmevno zaznamovala svojo življenjsko osemdesetletnico leta 2003 (posebej z Winnie v slavnostni jubilejni uprizoritvi Beckettove igre *O, krasni dnevi* v SNG Drama, a tudi Evelyn Ashford v drami *Um* Margaret Edson v Drami SNG Maribor in Abby Brewster v komediji Josepha Kesserlinga *Arzenik in stare čipke* Gledališča Koper), a tudi tiste, ki so jim sledile v naslednjih gledaliških sezonah v produkcijah Mestnega gledališča Ptuj (Panychevo *Bdenje*), ljubljanskega E. P. I. Centra (Schimmelpfennigova igra *Predtem/Potem*) ... vse do najnovjše vloge matere v postavitvi Achternbusc-

Foto Blaž Samec

ANA ŠTEFANIJA DROLC

heve *Elle* v letošnji sezoni v Cankarjevem domu.

Poklicno igralsko pot je letošnja Prešernova lavreatka kot že tedaj prepoznano nadarjena svetlolasa in modrooka mladenka z zbranimi igralskimi izkušnjami iz dijaških let in z mariborskih ljubiteljskih odrov (kjer je bil njen vplivni mentor in učitelj režiser Fran Žižek) zastavila takoj po 2. svetovni vojni v Drami SNG Maribor, kjer je v obdobju 1945–1947 oblikovala predvsem svoji življenjski izkušnji primerne vloge radoživih, veselih in ljubeznivih mladostnic, in sicer v igrah tedaj zapovedanih sovjetskih in ruskih avtorjev, a tudi domačih in evropskih klasikov ter sodobnih domačih

piscev. Ko so jo po dveh sezonah v tem gledališču po poskusnem snemanju izbrali za vlogo Tildice v prvem slovenskem igranem celovečernem filmu *Na svoji zemlji* Francea Stiglica, je bila za leto angažirana v tedanjem Triglav filmu. Nato pa je s svojim takratnim umetniškim in življenjskim partnerjem, režiserjem

besedah spodbudil in omogočil prehod leta 1960 v ljubljansko Dramo SNG, kjer je do današnjih dni izoblikovala galerijo okoli osemdeset žlahtnih odrskih postav, katerim moramo prišteti še vrsto vlog v postavitvah drugih slovenskih gledališč in neinstitucionalnih produkcijskih skupin. Že leta 1964 je dobila Prešernovo nagrado za vloge dr. Zahndove v Dürrenmattovih *Fizikih* in Kesonije v Camusovem *Kaliguli* (Drama SNG) ter Plesalke v Božičevih *Kaznjencih* (Oder 57), sama pa se iz »ljublanskega obdobja« rada spominja še Ismene v Sofoklejevi *Antigoni*, naslovne vloge v Evripidovi *Medeji*, Klitaimnestre v Ajshilovi *Oresteji*, Jessice v Bondovem *Morju*, baronice Castelli-Glembaj v Krleževi drami *Gospoda Glembajevi*, Neže v Zajčevem *Vorancu*, Lojzke v Cankarjevih *Hlapcih* ... in še posebej sodelovanja z vlogo Lizavete Jpančine v novejši Korunovi dramatiizaciji in postavitvi romana *Idiot* Dostojevskega, ki je bila zanjo v našem pogovoru ob osemdesetletnici »mogoče sploh najlepša predstava, v kateri sem sodelovala«.

Med filmskimi vlogami (poleg Tildice omenimo še Barbo v Tavčarjevem in Klopčičevem *Cvetju v jeseni* in Slemeniško gospo v Jurčičevem in Duletičevem *Desetem bratu*) ostaja Štefka Drolc zagotovo najbolj v spominu po Francki v Duletičevi ekranizaciji Cankarjevega romana *Na klancu*. Kot nam je sama pripovedovala, sta se z režiserjem »ujela v vseh razgovorih in brez vsakega nihanja. ... Kot bi zabredla v vodo in zaplavala, tako je bila vloga Franke vsa z menoj.« Ob številnih vlogah v radijskih in televizijskih igranih programih na koncu ne smemo pozabiti njene dragocene pedagoške vloge, ki jo je uresničevala po letu 1982 kot profesorica umetniške besede in dramske igre na AGRFT v Ljubljani.

SLAVKO PEZDIR

Iz utemeljitve

»Njena nezamenljiva prisotnost odseva natančno izrisan portret igralka – komedijantke – v obvladovanju miselnega in emotivnega, notranje silovitega ohranjanja igralske izpovednosti s pretenjanim občutkom za osebnost individualnost. V njeni igralski umetnosti se vselej znova prepletajo lepota in poetičnost, krhkost in strogost, značajskost in sodobnost, tišina in krik in smeh, čustvo in razum ... S svojo živostjo podobe, glasu, kretnje in pogleda nas tako silno prevzame, da začnemo verjeti v mitske razsežnosti igralskega poklica.«

Jožetom Babičem; nadaljevala igralsko kariero v narodnoprebudno zagnanem in požrtvovalnem ansamblu Slovenskega stalnega gledališča v Trstu (1948–1959), kjer je z več kot štiridesetimi raznovrstnimi igralskimi nalogami zgradila svoj široko priznani umetniški vzpon in dosegla tudi že prepoznavne vrhunske plodove svoje igralske in življenjske zrelosti. Med njimi se umetnica sama najrajši iz »tržaškega obdobja« spominja vloge Catherine Sloper v Goetzovi *Dedinji* (po Jamesovem romanu), s katero je po lastnih besedah dosegla odlične premike v svojem notranjem čustvovanju.

Splošnejše premike v nadaljnjem igralskem razvoju pa je po njenih